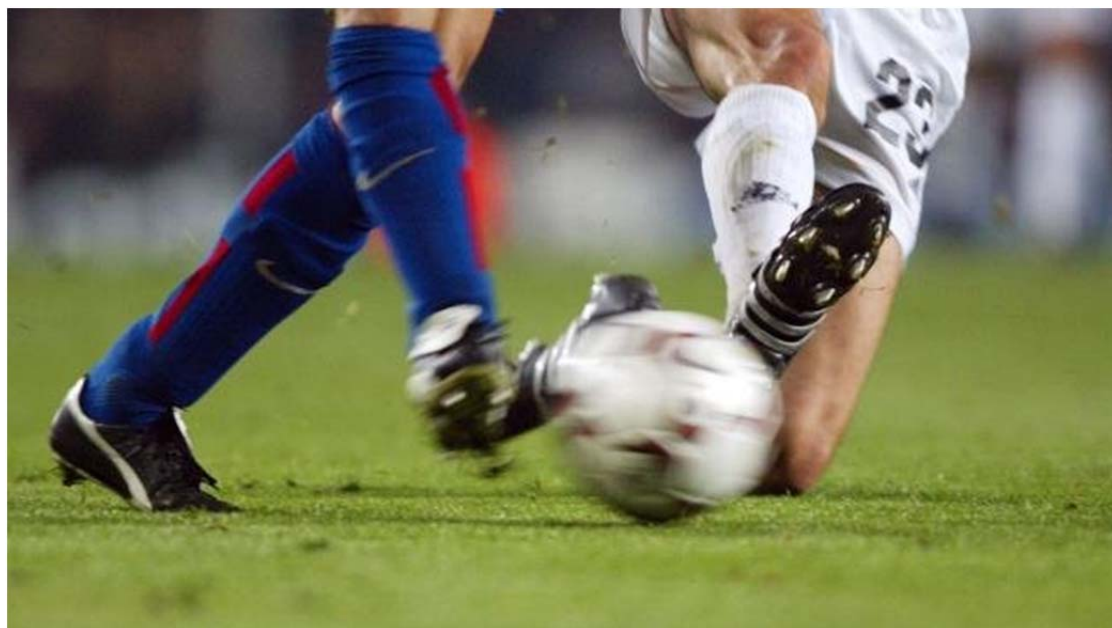

FRA EROBRING TIL OMSTILLING

En kvalitativ og kvantitativ analyse af
erobrings- og omstillingsspillet
rolle og
betydning i moderne topfodbold

DBU A-træneropgave af Mads Davidsen

København 2011

Vejleder: Henrik Brandenborg

©

INDHOLDSFORTEGNELSE

EXECUTIVE SUMMARY	Side 1
INDLEDNING	Side 2-3
PROBLEMFOMULERING	Side 3
AFGRÆNSNING	Side 4
DEFINITIONER AF NØGLEORD	Side 4-5
METODE	Side 5-9
HYPOTESE	Side 9
EMPIRI	Side 10-11
EMNEOMRÅDE	Side 12
DEN KVANTITATIVE ANALYSE	Side 13-35
DEN KVALITATIVE ANALYSE	Side 36-39
INTERVIEWS	Side 40-46
DISKUSSION	Side 46-50
KONKLUSION	Side 51-52

EXECUTIVE SUMMARY

This assignment consists of a quantitative and a qualitative analysis of the face of regaining ball possession and the solutions in the subsequent counter attack.

The purpose of the assignment is partly to examine how selected European clubs and National youth teams regain ball possession. I am not trying to find answers or crystal clear conclusions, but instead I search for trends and possible guiding lines in modern football. For example, how often will teams employ a high pressure line, and how often will teams regain ball possession close to the goal of the opponent?

Next, I set out to analyze the face after regaining ball possession - the offensive transition game.

Here, I find it interesting to investigate how the teams act immediately after they have regained possession. I have, from empirical studies, charted the options that the ball conqueror has and then attempted to statistically identify which options are used in which situations.

My conclusion, after analyzing a series of matches, is that there are trends showing that the teams with a rigorous and clear plan for pressuring and regaining ball possession as well as for their offensive transition game are more likely to create goal scoring opportunities or to maintain possession of the ball. This connection is of course difficult to conclude based on a relatively narrow empirical material, but I believe that the trends are significant, which are supported in the interviews I have carried out with a number of Danish top coaches.

INDLEDNING

Da jeg i årene 2008-2010 fulgte Chiles VM-kvalifikationskampe frem mod VM i Sydafrika, så jeg en 'åbenbaring' i moderne topfodbold. Marcelo Bielsa – den daværende chilenske landstræner – presspil, erobringsspil og valg af fodboldstil. For det første anvendte den argentinskfødte Bielsa spilsystemet 3-3-1-3. Et hold med kun tre forsvarsspillere, der har en fri mand i midten, en balancespiller til at supplere de to andre mandsopdækkende forsvarere samt til at styre opspillet. Modtrækket til dette system kunne være at spille med tre angribere - og på den måde optage hele tremandsforsvaret - hvilket er grunden til, at de fleste hold i dag foretrækker en fireback kæde. Men selv i en kvalkamp mod Argentina, hvor de tre angribere hed Messi, Milito og Agüero, så kørte Bielsa videre med tre mand i bagkæden og fortsat med et konstant højt pres på modstanderen.

Fascinerende var det aggressive, høje presspil, som Chile praktiserede. Kompromisløst hele kampen igennem og med et fysiologisk krav fra Bielsa om, at spillerne skulle kunne udføre det i samtlige 90 minutter. Det fortalte han i hvert fald på et pressemøde i Brøndby efter kampen mod Danmark, hvor han blandt andet viste en øvelse, hvor to spillere havde bolden mod en forsvarer. Området var relativt stort (frimærket), og når de to med bolden spillede bande og søgte fremad i banen, så skulle angriberen nå hen og bryde bolden eller i det mindste tackle den ud over sidelinjen. En øvelse, der var blevet takseret til moderne slaveri, hvis du havde bedt danske spillere udføre den, så krævende er den både fysisk og mentalt.

Den tidligere chilenske landstræner og nuværende Athletic Bilbao-træner, Marcelo Bielsa.

Da jeg overværede kampen mellem Danmark og Chile den 11. august 2009 på Brøndby Stadion, så jeg for første gang, at den danske landstræner Morten Olsen var taktisk udstillet i første halvleg. Olsens spillere kunne slet ikke finde rytme eller ro i opbygningsspillet grundet Chiles høje presspil, der blev indledt så snart, at målmanden (Thomas Sørensen, red) havde foretaget en kort igangsætning til en spiller i bagkæden. Danskerne formåede ikke at spille igennem Chiles høje presspil eller omstille sig til at spille mere i længderetningen end bagkæden var vant til. Siden har jeg interesseret mig meget for denne fase i spillet, hvor et hold går fra forsvarsspil til erobringsspil.

En ting er imidlertid, hvad øjet ser eller ønsker at se. Vi er som trænere ofte fascineret af noget nyt, anderledes og spændende - "det vil jeg også prøve-effekten". Samtidig blev Chile fremhævet som et sprudlende, offensivt og sympatisk fodboldhold, men faktum er, at de aldrig vandt nogen titler, og hvem ved reelt, om holdet havde været endnu stærkere, hvis de havde stået kompakt i en 4-5-1 med lavt pres? Min pointe i denne sammenhæng er, at jeg ønsker at undersøge erobringsspil og omstillingsspil i moderne fodbold. For én ting er, at man erobrer bolden, men hvad vælger holdet så at gøre, når de får bolden. Og er der forskel på omstillingen i forhold til, hvor på banen, at bolden er erobret?

Jeg vil også gerne have svar på, om det reelt er udbredt at praktisere en høj preslinje, og hvad får de hold, der praktiserer det, ud af det i form af målchancer efter offensive omstillinger kontra de hold, der står lavere på banen?

Disse tanker og overvejelser fører mig frem til følgende problemformulering:

PROBLEMFOMULERING

- Hvor på banen erobres bolden oftest?
- Hvad betyder erobningsstedet for den efterfølgende offensive omstilling?

AFGRÆNSNING

Denne opgave analyserer succesfuldt erobringsspil – fra DE til VI-fasen – samt indeholder et studie af de efterfølgende offensive omstillinger, når bolden er erobret på et givent sted på banen. I mine kampanalyser har jeg talt samtlige bolderobringer med. Det betyder også, at jeg talt indkast, offside og frispark med til det hold, jeg har haft fokus på. Jeg har dog valgt at afgrænse mig til at have fokus på de erobringer, der sker i åbent spil og hvor fasen fra DE til VI er levende - og altså ikke er eksempelvis et indkast, et målspark, etc. Disse er dog talt med for helhedens skyld og kan aflæses separat i statistikken (under kategorien 'bolderobring ved stilstop').

En bolderobring er imidlertid ikke hver gang, at bolden skifter fra det ene hold til det andet i min opgave. Jeg har defineret, at der først er tale om en bolderobring, når et hold har bolden i kontrol, så spilleren med bolden er i stand til at træffe en rationel beslutning og ikke enten sparker væk i panik eller er så meget under pres, at han spiller bolden tilbage til en modstander. Jeg har defineret, at et hold skal have tre sammenhængende afleveringer/eller at spilleren er så meget i balance og kontrol, at han evner at træffe en rationel beslutning. I disse tilfælde er der tale om en bolderobring og efterfølgende omstilling er registreret. Resten tælles ikke med. Det er en klar subjektiv vurdering fra min side for at ensrette metodikken.

DEFINITIONER AF NØGLEORD

- Erobringer i offensivzonen – bolden erobres fra modstanderens målfelt og ca. 15 op mod midten
- Erobringer i middelzonen – bolden erobres fra ca. 20 meter inde på deres halvdal til 10 meter inde på egen banehalvdal.
- Erobringer i defensivzonen – bolden erobres fra ca. 10 meter fra midten på egen banehalvdal og ned til eget målfelt.

- Bolden defineres i denne opgave som erobret (en aktion, hvor bolden erobres fra modstanderne enten ved at bryde boldbanen, eller ved at vinde bolden i en nærkamp), når en spiller (subjektivt) vurderes til at være i balance og kontrol til at vælge mellem flere spilmuligheder og/eller, når et hold har haft tre afleveringer internt på holdet i træk.
- En erobring noteres i analysen som genpres, hvis bolden vindes tilbage indenfor 1-3 sekunder og/eller, hvis modstanderen (subjektivt) vurderes til at være under så effektivt et pres, at erobringsspilleren tvinges til at klare eller sparke bolden direkte hen til en modstander igen.
- Erobring ved spilstop: Offside, målspark, frispark, mål imod, indkast, etc.

METODE

Min metode består af to ligevægtige dele. En kvalitativ og en kvantitativ analyse. Jeg har valgt denne analysemodel for at undgå faldgruber. Den kvantitative analyse giver et solidt statistisk grundlag, mens den kvalitative analyse giver et dybere indblik i, hvad jeg subjektivt har observeret samt spurgt mig frem til under mine interviews med danske toptrænere.

Først foretager jeg den kvantitative analyse af Spaniens tre første kampe og Danmarks tre kampe ved U21 EM-slutrunden, der i sommers blev afviklet i Danmark. Så vil jeg analysere tre Brøndby IF Superligakampe i indeværende sæson, tre Liverpool-kampe samt enkelte stikprøvekontroller med mit eget Brøndby IF U19-hold samt nogle udvalgte kampe fra et par af de store ligaer i Europa (Spanien og Italien). Dette gør jeg for at forsøge at påvise en deskriptiv evidens for, hvor på banen, bolden erobres – og hvorvidt det stemmer overens med holdets preslinje, spilkoncept, etc. i omstillingsspillet. Det giver opgaven en samlet analyse på 15 kampe, og jeg har valgt at begrænse mig til dette antal, da selve analysen er krævende, og qua jeg hellere vil lave et grundigt og

kvalitativt stykke arbejde end at analysere en masse kampe og så levere en mindre gennemarbejdet opgave.

Jeg har nøje udvalgt tre kampe for hvert hold, da jeg mener, at man her kan tale om en mulig tendens. Samtidig har jeg valgt at følge Spanien og Danmark i en turnering, hvor holdene har forberedt sig minutiøst og derfor vil/kan have et tydeligt koncept. Jeg har ligeledes valgt at gøre det med Brøndby IF, hvor jeg har min daglige gang samt fordi, det vil vise holdets tendenser efter en sommeropstart med masser af træningspas. Liverpool FC er taget med for at give et billede fra en anden liga med en (formentlig) anden spillestil.

Empiriens svaghed er naturligvis, at jeg optimalt set skulle have analyseret et hold gennem en hel sæson, men jeg mener, at topfodbold på professionelt plan er så gennemsyret af træning og automatismer, at tre kampe kan vise holdets tendenser til fordel for denne opgaves præmis.

Efter kampanalysen af holdene systematiserer jeg min kvantitative optælling. Jeg analyserer holdenes erobringsspil målt på evnen til at erobre bolden i de tre zoner (den defensive, middelzonen og den offensive zone) samt holdenes valg af beslutning efter en erobring – de offensive omstillinger.

Jeg har for transparensens skyld valgt at opdele banen i tre zoner efter inspiration fra DBU's fodboldordbog, hvor definitionen er højt pres, middel pres og lavt pres. Med denne opdeling får jeg synlighed og sammenlignelighed i min analyse samt en større mulighed for at få ensartede resultater. Herigennem vil jeg forsøge at påvise, hvor på banen, at bolden erobres oftest samt; hvad holdet gør med bolden efter erobringen.

Jeg har inden selve analysen inddelt fodboldbanen i tre zoner:

Offensivzonen – Fra modstanderens målfelt og ca. 15 op mod midten

Middelzonen – Fra ca. 20 meter inde på deres halvdel til 10 meter bag midterlinjen på egen banehalvdel

Defensivzonen – Fra ca. 10 meter på egen banehalvdel fra midten og ned til eget målfelt

Herefter vil jeg ud fra en subjektiv analyse foretage en kvalitativ vurdering af holdenes presspil, erobringsspil og offensive omstillingsspil. Samtidig vil jeg præsentere kvalitative interviews med de to danske trænere (Keld Bordinggard og Henrik Jensen), hvis hold er repræsenteret i analysen. Dette er gjort for at minimere faldgrupper i forskningen, så empirien ikke er enten/eller, men i stedet er både og i form af en kvantitativ og kvalitativ analyse. For at skabe perspektivering har jeg ydermere foretaget interviews med Troels Bech og Morten Olsen, som deres hold ikke er direkte involveret i analysen. Det vil give min analyse perspektiv og balance.

Jeg vil undersøge, hvordan holdene vælger at bringe bolden frem til den sidste tredjedel – hvordan de eventuelt kommer til afslutningsspil, når de vælger at udnytte tempogevinsten efter en bolderobring i en af de tre zoner. Og selvfølgelig også, hvornår de ikke vælger at udnytte tempogevinsten.

For at kunne definere disse omstillingsmuligheder ensartet så jeg 10 kampe i Superligaen 2010/2011, hvor jeg noterede alle de muligheder ned, som jeg observerede ved en offensiv omstilling. Og den empiri viste mig følgende fem muligheder:

- En omstilling efterfulgt af en possessionfase og en ikke-målsøgende periode. Holdet vælger at fastholde bolden i egne rækker og forsvarer sig med bolden uden at søge et omstillings- eller afslutningsspil.
- En omstilling efterfulgt af kombinationsspil, der er målsøgende. Holdet vælger at kombinere sig fremad banen, oftest med få berøringer (1-2) og forsøger at udnytte tempogevinsten efter erobringen. Der søges et afslutningsspil.
- En omstilling efterfulgt af en soloaktion. En spiller (oftest den, der erobrer bolden/eller den spiller, der får bolden direkte fra bolderobreren) vælger at føre bolden frem, evt. dribble forbi en-to modstandere og selv søge et spark fra distancen eller spille en holdkammerat, der afslutter på mål. Der søges et afslutningsspil.

- En omstilling efterfulgt af en dyb aflevering. En spiller (oftest den, der erobrer bolden/eller den spiller, der får bolden direkte fra bolderobreren) vælger at spille dybt, hvor en kantspiller eller angriber er løbet hen. Der søges et afslutningsspil.
- En omstilling efterfulgt af spil direkte på spidsangriberen. Holdet vælger (oftest den, der erobrer bolden/eller den spiller, der får bolden direkte fra bolderobreren) at spille bolden direkte op på spidsangriberen, der enten fastholder bolden til holdet kommer med eller lægger af i støtte til en fremadstormende medspiller. Der søges et afslutningsspil.

For at gøre denne metodik gyldig i et mere videnskabeligt henseende har jeg lavet en række tests inden selve analysen. Jeg har indkaldt to testpersoner, som fik forklaret metoden, og herefter blev den afprøvet i tre kampe, hvorefter jeg sammenlignede testresultaterne. Resultaterne viste, at vi alle tre havde de samme resultater i næsten 95 % af situationerne. Vi så de samme kampe, snakkede ikke samme undervejs, før analysen var færdig. Denne test betyder, at min analysemodel og metodik er brugbar.

HYPOTESE

Jeg er interesseret i at analysere effekten af presspillet/erobringsspillet nærmere og har en tese om, at pres langt fremme på modstanderens banehalvdel ikke nødvendigvis er hverken udbredt eller giver mange bolderobringer. Selvom et hold vælger en høj preslinje, så kan modstanderen reelt sparke bolden ned til målmanden hver eneste gang, de har bolden og dermed eliminere det høje pres' effekt – i hvert fald i forhold til erobringer i offensivzonen. Jeg er imidlertid kritisk og nysgerrig over for min egen tese og håber at min analyse vil vise nogle interessante tendenser.

Når man analyserer presspillet og erobringsspillet, så er det også vigtigt at huske på, at et højt eller middel pres kan være et forsøg på at stresse modstanderen til at lave fejl eller lokke dem ind i et givent område, hvor holdet uden bolden helst vil erobre bolden. Det vil jeg forsøge at analysere i den kvalitative analyse.

EMPIRI

Jeg har valgt at lave en empirisk analyse af Spaniens U21-landshold, Danmarks U21-landshold, Brøndby IF's Superligahold, og Liverpool Football Club. Jeg har udvalgt U21 EM, fordi turneringen var tilgængelig for mig, da det blev afviklet i Danmark samt fordi disse nationer havde en lang forberedelsesperiode inden turneringen.

Jeg har udvalgt Spanien, da de var en af forhåndsfavoritterne og fordi deres fodboldstil i øjeblikket har stor succes i verden (Spanien er forsvarende Verdens- og Europamester, U21 Europamester, U19 Europamester samt med FC Barcelona som forsvarende vinder af Champions League). Danmark var uundgåelig, da det altid er interessant at analysere vores egen fodboldstil og sammenligne den med andres, så vi kan være kritiske og lære af forskellige fodboldkulturer. Samtidig kan jeg interviewe den daværende U21-landstræner Keld Bordinggaard om analysen.

Dansk klubfodbold ønskede jeg også involveret i analysen, og derfor har jeg valgt at analysere tre Brøndby IF-kampe i sæsonen 2011/2012. Brøndby IF er udvalgt, da jeg har min daglige gang på vestegnen, og så har jeg samtidig mulighed for at aflevere mine analyser til den sportslige afdeling i klubben.

Engelske Liverpool er taget med for at få et klubmæssigt internationalt aspekt i denne opgave. Med tre kampe fra Premier League får jeg muligheden for at sammenligne datamaterialet med dansk klubfodbold for at se, om der er en forskel. Til sidst har jeg foretaget en stikprøveanalyse med en kamp fra henholdsvis den spanske og den italienske liga samt en kamp fra U19-ligaen i Danmark for at se, om billedet er det samme her, eller om der er mærkbare forskelle fra liga til liga.

Rent kildekritisk har jeg opsummeret følgende parametre, som jeg er opmærksom på:

- U21-EM turneringen er en ungdomsturnering og kan derfor risikere ikke at være repræsentativ for seniorfodbolden
- Landshold er ikke så godt sammenspillet som klubhold (færre tendenser)

- En kort knald/fald turneringsform (U21 EM) betyder, at empirien er tvivlsom
- Tre kampe fra den danske Superliga er et smalt empirisk grundlag
- Tre kampe fra den engelske Premier League er et smalt empirisk grundlag
- Stikprøvekontrollen kan ikke fortælle om en reel tendens

Disse metodiske og kildekritiske overvejelser er jeg opmærksom på og mener, at seks kampe fra U21-EM turneringen omvendt kan være med til at vise de nyeste tendenser i fodboldspillet, fordi de bedste unge spillere er samlet i en turnering, hvor alle er minutløst forberedt efter en lang træningslejr og forberedelsesfase. Vi har også set i fodboldhistorien, at der opstod nye tendenser i fodbolden under netop VM- og EM-turneringer.

EMNEOMRÅDE

Presspil og erobringsspil er diffuse begreber i fodboldsproget. Det kan være vanskeligt præcis at skelne mellem organiseret presspil, individuelt presspil, tilfældige bolderobringer og fejl fra det boldbesiddende holds side. Derfor har jeg forsøgt at lave en definition, som tager udgangspunkt i min problemformulering i forhold til emneområdet:

- *Erobringsspillet er den fase i spillet, hvor holdet uden boldbesiddelse aktivt beslutter sig for at forsøge at erobre bolden et givent sted på banen og får succes med det i form af en bolderobring.*

DEN KVANTITATIVE ANALYSE

I denne del af opgaven følger min empiriske dataindsamling. På de kommende sider kommer mine statistiske analyseresultater af henholdsvis U21 Danmark, U21 Spanien, Brøndby IF, Liverpool FC samt en stikprøvekontrol fra Brøndby IF U19, AS Roma og FC Barcelona. 15 kampe i alt.

Det empiriske skema er bygget op på følgende måde - i fem kasser: Defensivzonen, middelzonen, offensivzonen, genpres og erobringer ved spilstop. Tallene i felterne viser det antal af erobringer, som er fundet sted i den respektive kamp fra det analyserede hold. Som beskrevet i min afgrænsning har jeg mest fokus på de tre første kategorier, men samtlige erobringer er kvantitativt noteret.

Skema til bolderobringerne

	Defensivzonen	Middelzonen	Offensivzonen	Genpres	Erobringer ved spilstop
1. halvleg					
2. halvleg					

Dernæst har jeg noteret, hvad holdene foretog med bolden efter hver eneste erobring. Her har jeg noteret hver enkelt omstilling samt om omstillingen kom fra en erobring i defensivzonen, middelzonen eller den offensive zone. Det er noteret i nedenstående skema, men for ikke at forvirre resultaterne, så har jeg ikke skemaerne påvist i opgaven og vil i stedet referere til dem i opsummeringen under hver analyseret kamp samt i den kvalitative analyse og senere diskussion.

Skema til de offensive omstillinger

	Possessionfase	Dyb bold	Spil på spidsangriber	Kombinationer fremad banen	Sololøb med bolden
1. halvleg					
2. halvleg					

ANALYSE AF DANMARKS TRE KAMPE VED U21-EM

Danmark – Schweiz 0-1 - 11/6 2011	Defensivzonen	Middelzonen	Offensivzonen	Genpres	Erobringer ved spilstop
1. halvleg (46:05)	13	5	0	4	15
2. halvleg (48:31)	11	3	0	1	17

Opsummering:

Danmark erobrer bolden 24 gange et stykke nede på egen banehalvdel i kampen mod Schweiz – altså i defensivzonen. I 20 ud af 24 tilfælde vælger Danmark at køre en possessionfase efter bolderobringen. Danmark er altså ikke målsøgende, når bolden bliver erobret i defensivzonen, viser denne kamps data. I tre af omstillingssituationerne spilles der direkte op på spidsangriberen, mens Danmark i det sidste tilfælde vælger at spille en lang dyb bold til en kantspiller, de ikke får fat i bolden. 20 ud af 24 er en tendens, og det ser ud til, at Danmark ikke søger en umiddelbar omstilling fra DE til VI ved en bolderobring i defensivzonen på egen banehalvdel.

Danmark erobrer i kampen mod Schweiz aldrig bolden i offensivzonen. De erobrer bolden otte gange i middelzonen, og her følger en interessant tendens. Ud af otte erobringer i området omkring banens midte, kommer Danmark frem til en afslutningsmulighed de fire gange. I de tre af situationerne sker det via fremadrettet, hurtigt kombinationsspil med maksimalt to berøringer per

spiller og i det sidste tilfælde sker det via en aflevering direkte på spidsangriberen (Niki Bille Nielsen). Det giver en succesrate på 50 % i de offensive omstillinger målt på evnen til at komme til en afslutning ved bolderobring i middelzonen.

Fem gange i kampen generobrer Danmark bolden ved genpres. Altså inden for 1-3 sekunder efter at bolden er mistet. Kun i den ene genpressituation kommer Danmark frem til en afslutning, og det sker ved en soloaktion af Christian Eriksen, der generobrer bolden og afslutter selv fra distancen.

Danmark ligger med et middelpres i størstedelen af kampen og møder Schweiz' opbygningspil ved buen på deres banehalvdel.

Danmark – Hviderusland 2-1 - 14/6 2011	Defensivzonen	Middelzonen	Offensivzonen	Genpres	Erobringer ved spilstop
1. halvleg (45:04)	17	5	3	7	19
2. halvleg (48:03)	16	9	2	4	14

Opsummering:

Danmark står generelt 5-10 meter længere fremme på banen med preslinjen end i opgøret mod Schweiz. Det giver flere bolderobringer længere fremme på banen end mod Schweiz. Blandt andet erobrer danskerne bolden 14 gange i middelzonen, hvilket resulterer i tre afslutninger i de efterfølgende offensive omstillinger. Danmark lader spidsangriberen Niki Bille Nielsen presse den

ene midterforsvarer fremad banen – og derefter lukke ned for, at de to stoppere kan spille hinanden. Det sker omkring 15-20 meter fra midten. Her aktiveres det danske pres i kampen. Det lykkes også Danmark at erobre bolden i offensivzonen fem gange i kampen. Den ene erobring kommer i forbindelse med et fremragende genpres fra Christian Eriksen (tid: 33:30). Her kører Eriksen efterfølgende en soloaktion, der fører til en afslutning.

I forbindelse med erobringer i defensivzonen er der fortsat en markant tendens, der viser, at Danmark oftest (i 85 % af tilfældene) vælger at køre en possessionfase – og altså ikke umiddelbart søger at gå i afslutningsspil.

Der er et par dybe bolde fra bagkæden i første halvleg efter bolderobring i defensivzonen. Det skyldes formentlig, at landstræner Keld Bordinggaard til denne kamp har valgt den lynhurtige Henrik Dalsgaard i startopstillingen. Det er i hvert fald ham, der bliver spillet efter i de tre tilfælde i første halvleg.

Danmark – Island 1-3 - 18/6 2011	Defensivzonen	Middelzonen	Offensivzonen	Genpres	Erobringer ved spilstop
1. halvleg (46:33)	14	12	0	7	12
2. halvleg (48:12)	17	11	2	8	20

Opsummering:

Kampen mod Island er af lidt anden karakter end de to første kampe ved EM-slutrunden, da Danmark er tvunget til at få point. Ellers ryger værterne ud af turneringen. Det mener jeg også, at man kan aflæse i min kvantitative analyse af kampen. Danmark er generelt længere fremme på banen end de to forrige kampe og erobrer derfor flere bolde i eksempelvis middelzonen.

Og i de offensive omstillinger er der sket en forandring. Danmark søger et langt mere direkte omstillingsspil, når bolden er erobret. Ni gange forsøger danskerne med en direkte bold på spidsangriberen eller en bold i dybden, når bolden bliver erobret enten i defensivzonen, middelzonen eller ved genpres. Og fire gange ender det med en dansk afslutning. Det giver en succesrate (vurderet på evnen til at komme til en afslutning) i de offensive omstillinger på lige under 50 %.

I anden halvleg bliver kampen mere ustruktureret, hvilket betyder, at der kommer mange erobringer ved spilstop – især ved deciderede fejlafleveringer ud af banen. Det sker kun to gange i kampen, at Danmark erobrer i offensivzonen. Og begge gange kan det associeres med et genpres, da Danmark har været i angreb, mister bolden, står højt med flere spillere og erobrer bolden kort efter (dog ikke indenfor 1-3 sekunders-reglen). Og begge gange kommer Danmark inden for de næste 10 sekunder til en kvalificeret afslutning, og det er selvfølgelig en interessant observation, selvom empirien optimalt set skulle have været større end to tilfælde (eks. 1: Nicolaj Boilesen, tid: 68:20).

ANALYSE AF SPANIENS TRE FØRSTE KAMPE VED U21-EM

Spanien – England 1-1 - 12/6 2011	Defensivzonen	Middelzonen	Offensivzonen	Genpres	Erobringer ved spilstop
1. halvleg (46:15)	12	10	3	5	15
2. halvleg (48:03)	8	11	2	7	15

Opsummering:

Spanien benytter i kampen mod England en middelhøj preslinje. Men qua, at de har bolden klart mest (over 65 % af tiden), så står englænderne lavt og sparker ofte langt efter bolderobringen. Det giver Spanien en del erobrede bolde i den defensive zone. Men deres middelpres vinder også mange bolde. 21 gange i kampen erobrer Spanien bolden omkring midten af banen, og her er valget af den offensive omstilling tydelig. Spanien kører med to mulige skabeloner. Enten drives bolden frem af en midtbanespiller (solo) eller også sker det via hurtige fremadrettede kombinationer, hvor de involverede spillere højst har to berøringer. (Eksempel på succesfuld omstilling: 32:45 – Spanien vinder bolden i middelzonen).

Spanien er også dygtige i deres genpresfase, hvor de offensive spillere går i regulær boldjagt. Modsat det danske mandskab, hvor presspillet oftest sker ved at dække vinkler, så går spanierne direkte efter bolden og erobringen frem for at forsvare og organisere sig. Eksempelvis, så kommer venstrekanten (ofte Juan Mata) i sprint helt over mod højre siden, når bolden jagtes i genpresfasen. På den måde minimerer Spanien englændernes plads og spillemuligheder og tvinger dem ofte ud i en lang aflevering.

Spanien – Tjekkiet 2-0 - 15/6 2011	Defensivzonen	Middelzonen	Offensivzonen	Genpres	Erobringer ved spilstop
1. halvleg (46:03)	10	9	1	8	22
2. halvleg (48:08)	10	11	0	9	19

Opsummering:

Spanien har i kampen mod Tjekkiet en del flere erobringer i form af frispark, offside, målspark (under kategorien ” Erobringer ved spilstop”). Det skyldes, at første halvleg er meget rodet, og der er langt flere fejl og spilstop end i Spaniens første kamp mod England. Der er også flere spanske erobringer i defensivzonen end i den første kamp, hvilket kan skyldes, at den tjekkiske målmand oftest sparker bolden frem i tjekkernes opbygningsspil.

I genpresfasen er Spanien fortsat stærke. Især i offensivzonen og middelzonen. Her foregår 75 % af Spaniens genpres (13 ud af 17 genpres sker i denne zone). Og genpres er vigtigt for Spanien, der kampen igennem har boldpossession på over 65 %, hvilket også indebærer, at de ikke er så afhængige af deres presspil og erobringsspil, men i stedet er genpresset vitalt, når de mister bolden.

I forhold til de offensive omstillinger efter en bolderobring, så er der fortsat en klar tendens i det spanske spil. Når det spanske hold erobrer bolden i defensivzonen, så holder de possession. De søger altså ikke umiddelbart afslutningsspillet, men vælger at holde fast i bolden og køre den rundt i egne rækker. Det sker 15 gange i kampen ud af de 20 erobringer i den defensive zone.

Når bolden erobres i middelzonen og offensivzonen, så søger Spanien omgående den sidste tredjedel. Og det sker oftest via kombinationsspil. De flytter altså bolden fremad og har oftest kun en-to berøringer pr. spiller. Det sker 14 gange i kampen ud af de 20 erobringer, hvilket ligner en klar tendens. Dette illustreres glimrende ved 2-0 scoringen (Tid: 45:50).

Spanien – Ukraine 3-0 - 19/6 2011	Defensivzone n	Middelzone n	Offensivzone n	Genpre s	Tilfældige erobringer/boldta b
1. halvleg (46:01)	8	11	3	10	9
2. halvleg (48:5)	12	14	1	15	13

Opsummering:

Spanien fortsætter de samme tendenser som i de første to kampe i U21 EM-turneringen i opgøret mod Ukraine. Flest bolderobringer i middelzonen (25) og i form af genpres (25), hvor Spanien fortsat er statistisk effektive. Spillerne virker meget bevidste om deres roller i genpresfasen. Eksempelvis venstrekanten, Juan Mata, der kommer i sprint fra venstre kant over 30-40 meter for at deltage i genpresset, når bolden bliver mistet i en af de to forreste zoner.

Omstillingsmæssigt kører Spanien også fortsat possession, når bolden erobres i den defensive zone, mens holdet fortsat forsøger at gå i afslutningsspil, hvis bolden erobres i middelzonen eller den offensive zone. En erobring i middelzonen og det efterfølgende kombinationsspil giver nøjagtig som i kampen mod Tjekkiet en scoring i denne kamp (tid: 69:00).

Det ligner overordnet, at der er en klar og tydelig tendens i det spanske pres og i de spanske omstillinger. Spanien vil gerne erobre bolden i middelzonen på modstanderens banelhalvdel og herfra kombinere sig frem til en målchance.

Når bolden tabes i eget spil, så vil Spanien meget gerne erobre bolden tilbage omgående. Fire spillere jagter bolden, hvis den tabes fremme på banen. De tre angribere og 10'eren, mens resten organiserer sig. Når bolden erobres i defensivzonen, så viser analysen, at Spanien ikke ønsker at søge en hurtig omstilling eller gå i afslutningsspil. Spanien vælger her at fastholde bolden, køre possession og starte eget opbygningsspil.

ANALYSE AF BRØNDBY IF

Brøndby IF – SønderjyskE 2-2 - 14/8 2011	Defensivzonen	Middelzonen	Offensivzonen	Genpres	Erobringer ved spilstop
1. halvleg (46:11)	12	7	0	8	19
2. halvleg (48:15)	15	8	0	6	14

Opsummering:

Analysen af Brøndbys kamp mod SønderjyskE viser flere interessante elementer. Der er ingen Brøndby-bolderobringer i den offensive zone – det vil sige tættest på SønderjyskEs mål. Der er 15 i middelzonen, mens der er klart flest erobringer i defensivzonen, selvom Brøndby i kampen ligger med enten en middel eller middelhøj preslinje. Det giver imidlertid ingen statistisk gevinst, men det kan selvfølgelig skyldes flere årsager:

Brøndbys pres kan være for dårligt, det kan være en del af en taktisk plan eller fordi SønderjyskEs målmand Nathan Coe oftest sparker langt i opbygningsspillet - otte i første halvleg og seks i anden halvleg. Det er interessant at observere, at Brøndby forsøger sig med et pres i middelzonen, men har klart flest bolderobringer i den defensive zone.

Der er også en del erobringer ved spilstop i kampen, og her skyldes det primært lange bolde fra SønderjyskE, der sejler ud over enten sidelinjen eller baglinjen.

Måske illustreres denne tendens også i det offensive omstillingsspil. Her er det i hvert fald svært at finde en statistisk tendens i Brøndbys beslutninger efter en bolderobring i de tre zoner. Der er både valg af kombinationer i den defensive zone og middelzonen, men oftest vælges dog possession i den defensive zone. Brøndby ønsker altså ikke at udnytte en omstillingsmulighed, når bolden erobres i den defensive zone. I middelzonen skifter det fra kombinationer til spil på spids - især da angriberen Martin Bernburg bliver skiftet ind. Her agerer Bernburg tre gange opspilsstation efter en bolderobring i middelzonen, men der er også både sololøb, dybt spil og possession, så en tendens er svært at påpege.

AGF – Brøndby IF 0-0 – 21/8 2011	Defensivzonen	Middelzonen	Offensivzonen	Genpres	Erobringer ved spilstop
1. halvleg (47:09)	14	9	0	4	15
2. halvleg (48:38)	10	5	0	6	17

Opsummering:

Billedet af Brøndby IF mod AGF er stort set identisk i forhold til analysen af opgøret mod SønderjyskE. Ingen bolderobringer i offensivzonen, et fåtal i middelzonen, mens den defensive zone er overrepræsenteret. Brøndbys preslinje i kampen er fortsat middel og med fokus på, at den ene angriber går op og kiler sig ind mellem de to stopperer og tvinger denne frem i banen, men det lykkes altså sjældent for Brøndby at erobre bolden langt fremme på banen.

I det offensive omstillingsspil vælger Brøndby fortsat den sikre løsning. Efter langt de fleste bolderobringer vælger spillerne at køre en possessionfase, hvor bolden bliver fastholdt, og hvor der ikke søges at gå i etableret opbygningsspil eller afslutningsspil. Der er dog to interessante eksempler, hvor den offensive omstilling ender i en afslutning.

Først efter 58:40min, hvor en erobring i den defensive zone, ender med en direkte aflevering på spidsangriberen og herefter en afslutning. Samme scenarie udspiller sig efter 63:15, hvor en erobring i defensivzonen igen spilles direkte på angriberen og videre til en afslutning.

FCM – Brøndby IF 2-1 – 28/8 2011	Defensivzonen	Middelzonen	Offensivzonen	Genpres	Erobringer ved spilstop
1. halvleg (47:03)	13	9	2	6	14
2. halvleg (49:27)	17	8	0	4	14

Opsummering:

Brøndbys kamp mod FC Midtjylland bærer præg af rigtigt mange boldtab og rodet spil. Derfor er der mange bolderobringer på banens midte. Selvfølgelig kan man statistisk argumentere for, at Brøndby her får planen til at lykkes med at erobre midt på banen, men i min kvalitative analyse vurderer jeg snarere, at det skyldes deciderede fejl uden pres på boldholder, der er skyld i Brøndbys flere erobringer i middelzonen end i de to øvrige kampe. Jeg vil gerne pointere, at jeg har set denne kamp igennem to gange på DVD, før jeg har 'turde' påstå dette. Brøndbys preslinje i kampen er fortsat middel.

Rent offensivt i omstillingsspillet byder Brøndby ind med langt flere kombinationer og angrebssøgende spil, når bolden er erobret. Det skyldes formentlig også, at bolden i langt flere

tilfælde bliver erobret i middelzonen, og der så er kortere vej til målet. Det fremmer det angrebssøgende offensive omstillingsspil, og derfor har Brøndby faktisk 60 % af tilfældene, hvor de kombinerer sig opad banen. I 35 % af tilfældene fastholder Brøndby possession, mens der er 5 % af dybe afleveringer og dermed ingen spil direkte på spids, som holdet ellers havde succes med i den anden kamp mod AGF, hvor det gav chancer, når man benyttede denne mulighed i omstillingsspillet.

ANALYSE AF TRE LIVERPOOL FC-KAMPE I SÆSONEN

2011/2012

Liverpool- Sunderland 1-1 – 13/8 2011	Defensivzonen	Middelzonen	Offensivzonen	Genpres	Erobringer ved spilstop
1. halvleg (45:05)	11	12	4	8	12
2. halvleg (48:11)	13	14	3	11	14

Opsummering:

Liverpool har bolden klart mest i sæsonåbningskampen mod Sunderland og har derfor en del grenpresgevinster, når bolden mistes langt fremme på gæsternes banehalvdel. Preslinjen er middelhøj og til tider høj med et individuelt pres fra de to angribere. Her svarer Sunderland ofte igen med lang bold frem mod deres spidsangribere, hvorefter Liverpool får en erobring i defensivzonen.

Middelzonen er det sted på banen, hvor Liverpool vinder flest bolde, og det er nok ikke tilfældigt. Når Liverpools kanter går i pres på Sunderlands backs, så tvinges de ofte ind i banen, hvorefter Liverpools centrale midtbanespillere går i regulært boldpres og ikke længere dækker vinkler. I offensivzonen erobres bolden nogle gange i hver halvleg, og det er faktisk den lille terrier Luiz Suarez, der er årsagen til det i 6 ud af 7 tilfælde, hvor hans eget individuelle boldpres giver en erobring. Det kunne ligne, at han har fået en fri rolle i presspillet og spiller erobringsspil frem for forsvarsspil højt oppe på banen i offensivzonen.

Når bolden er erobret, så ønsker Liverpool, ifølge statistikken, at spille direkte i omstillingsspillet. Kun i sammenlagt 20 % af tilfældene vælger holdet possession eller kombinationer fremad banen, mens spil på spids eller dyb bold sker i de resterende 80 %. Det lykkes fire gange efter en bold på spids eller i dybden at komme til en afslutning.

Arsenal - Liverpool 0-2 – 20/8 2011	Defensivzonen	Middelzonen	Offensivzonen	Genpres	Erobringer ved spilstop
1. halvleg (46:15)	11	10	1	8	8
2. halvleg (54:15)	13	9	2	10	9

Opsummering:

Billedet af Liverpools erobringsspil og offensive omstillingsspil fortsætter i kampen mod Arsenal. Holdet vil meget gerne erobre bolden inde centralt, og det lykkes også stort set i ligeså mange tilfældige som i defensivzonen.

De to spidsangribere presser fortsat en anelse individuelt, og det kan udefra se ud som om, at de har fripas til at gå i højt pres og/eller forsøge at få modstanderen til at forcere deres spil og på den måde lave fejl i pasningerne.

Liverpool ligger primært med en middelhøj preslinje og har mange bolderobringer i middelzonen, der står noteret for 50 % af det samlede antal erobrede bolde i matchen.

Når Liverpool får erobret bolden, så vil holdet meget gerne spille direkte i omstillingsspillet.

Spidsangriberen søges i 60 % af tilfældene, hvor holdet vælger at gå i et offensivt omstillingsspil.

Det sker kun i 10 % af tilfældene, at holdet vælger en possessionfase, hvor bolden bare fastholdes i egne rækker. 25 % af gangene spilles der dybt ude i frimærket, så det kunne ligne en tendens, at spillerne skal køre en hurtig omstilling og spille fremad, når bolden er erobret.

Liverpool-Bolton 3-1 – 27/8 2011	Defensivzonen	Middelzonen	Offensivzonen	Genpres	Erobringer ved spilstop
1. halvleg (47:02)	15	6	0	6	8
2. halvleg (49:05)	13	10	1	10	9

Opsummering:

I forhold til analysen af danske Brøndby IF samt de to U21-landshold, så er det interessant at analysere erobringsspillet i en anden liga, med en anden spilkultur, hvor tempoet og aggressiviteten er vigtige dyder. Min analyse af Liverpool viser også et mere jævnbrydigt billede af erobningspositionerne på banen. Der er fortsat stort set ingen erobringer i den offensive zone, men flest i middelzonen samt langt færre erobringer ved spilstop. Generelt er der færre stop i spillet og igangsætninger i England end der var i de danske kampe (60 i Liverpools tre kampe mod 83 i Brøndbys tre kampe).

Liverpools preslinje mod Bolton er middelhøj og til tider høj. Her går spidsangriberen Luiz Suarez i boldjagt, og det virker ikke umiddelbart til, at holdet følger med, men de lurker hele tiden på en dårlig førsteberøring eller en fejlpasning.

I det offensive omstillingsspil er det tydeligt, at Liverpool ønsker at være målsøgende, så snart bolden er erobret. Det er stort set ligegyldigt, hvor på banen, at bolden bliver erobret, for bolderobreren spiller ofte bolden kort videre - og herefter går holdet i afslutningssøgende spil. Spil direkte på spidsangriberen er den mest benyttede offensive omstillingsmodel. Det sker i 55 % af tilfældene, mens kombinationsspil tegner sig for 35 %. Endelig har en dyb aflevering og en possessionfase hver 5 %.

Det er tydeligt, at Liverpool forsøger at udnytte det offensive omstillingsspil til at komme frem til afslutningsspillet hurtigst muligt. En lille detalje, der er interessant i denne sammenhæng er, at det ikke er bolderobreren selv, der fører bolden frem, da denne spiller kort videre til en medspiller, inden holdet søger omstillingsspillet. Det kan være en indarbejdet tendens, hvor Liverpool vurderer, at spilleren, der erobrer bolden ikke er i balance eller har overblikket til både at agere bolderobrer og første omstillingsspiller.

STIKPRØVEANALYSE AF EN BRØNDBY IF U19-LIGA KAMP

Brøndby IF – EfB 4-1 – 20/8 2011	Defensivzonen	Middelzonen	Offensivzonen	Genpres	Erobringer ved spilstop
1. halvleg (45:15)	13	10	1	4	12
2. halvleg (46:30)	10	14	1	2	11

Opsummering/kvalitativ analyse:

Det er altid interessant og lærerigt at analysere sit eget hold, når pulsen ikke er høj og stressfaktoren er væk. Jeg fik også nogle interessante observationer fra vores kamp mod Esbjergs U19-hold.

Vores pres starter altid ved buen på modstandernes banehalvdel, hvor vi tvinger den af de fire i backkæden, der vurderes til at være dårligst med bolden, til at føre den frem. Vi vil gerne have, at spillerne, der går i pres, går direkte på modstanderen, hårdt og kontant – og ikke dækker vinkler.

I første halvleg af kampen var vi ikke tilfredse med vores erobringsspil, da vi virkede passive og ikke aggressive nok, når vi gik fra forsvarsspil/presspil til egentlig erobringsspil. Men efter pausen fik vi mere styr på det og kom bedre i gang med den fase af spillet. Om tallene med flere

erobringer i middelzonen, hvor vi helst vil erobre bolden, i anden halvleg illustrerer det billede, er empirisk tyndt at konkludere, men der er to eksempler i form af to scoringer. Både 2-0 og 3-0 målene kommer efter erobringer i middelzonen, hvor vi efterfølgende kombinerer os frem til chancen og scoringen.

Det offensive omstillingsspil arbejder vi ikke struktureret med, men vi øver os hele tiden på at spille fremad, når vi erobrer bolden, og i det regi, så er jeg meget tilfreds med anden halvleg mod Esbjerg, hvor det giver os tre mål at tænke fremadrettet efter en erobring i middelzonen. Min optælling fra kampen bekræfter også dette scenarie. Før pausen kørte vi possessionfase i 50 % af erobringerne i middelzonen (og 50 % kombinationer), mens det i anden halvleg er 35 % possession og 65 % kombinationer.

STIKPRØVEANALYSE AF EN FC BARCELONA-KAMP I

PRIMERA DIVISION 2011/2012

FC Barcelona – Atletico Madrid 5- 0 – 24/9 2011	Defensivzonen	Middelzonen	Offensivzonen	Genpres	Erobringer ved spilstop
1. halvleg (45:16)	7	13	1	11	6
2. halvleg (48:07)	8	11	1	10	4

Opsummering/kvalitativ analyse:

Analysen af FC Barcelona er interessant målt på flere parametre. Eksempelvis fordi holdet har bolden i omtrent 70 % af tiden og derfor reelt forsvaret sig med bolden og ikke behøver benytte erobringsspil og presspil særligt ofte. Det mest opsigtsvækkende er holdets genpres, der er utroligt veltimet og indøvet. De nærmeste fire-fem spillere går i et ekstremt aggressivt boldpres – for at vinde bolden tilbage – de dækker ikke vinkler. Resten af holdet organiserer sig, men ofte får Barcelona genvundet bolden.

I forhold til erobringsspillet i mere struktureret form, så erobres der flest bolde i middelzonen og faktisk foregår over 65 % af alle Barcelonas bolderobringer på modstanderens banehalvdel, har jeg optalt. Og det har formentlig også en betydning for holdets offensive omstillingsspil, når bolden

erobres så tæt på mål. I hvert fald er tallene entydige, og det ligner en klar skabelon fra træner Josep Guardiolas side. Som vist i skemaet ovenfor, så erobres bolden 15 gange på defensivzonen, og her kører Barcelona en possessionfase og starter et roligt og kontrolleret opbygningspil i 14 af tilfældene. Det bevidner, at Barcelona har en klar aftale om, at når bolden er erobret lavt, så fastholder vi den i egne rækker og tager ingen chancer i omstillingsspillet.

Når bolden bliver erobret i middelzonen, det sker 24 gange i kampen, så kører holdet mod mål i de 20 situationer. Og ud af de 20 offensive omstillinger, så benyttes varianten med hurtige kombinationer frem ad banen i de 16 omstillinger. Det viser for mig også, at Barcelonas spillere har en plan om, hvad de skal forsøge at gøre med bolden, når den er erobret respektive steder på banen.

Ved genpres ses samme tendens. Der er 21 succesrige genpresaktioner, heraf 17 er i offensiv/middelzonen, og her køres omstillinger via kombinationer i de 14 tilfælde, hvilket igen er så høje procenter, at der er en tale om en tendens i holdets stil.

STIKPRØVEANALYSE AF EN AS ROMA-KAMP I SERIE A

2011/2012

AS Roma – Siena 1-1 – 22/9 2011	Defensivzonen	Middelzonen	Offensivzonen	Genpres	Erobringer ved spilstop
1. halvleg (45:15)	17	8	0	5	9
2. halvleg (47:27)	18	7	0	4	10

Opsummering/kvalitativ analyse:

Stikprøveanalysen af AS Roma og italiensk fodbold viser, at spillet her er væsentligt anderledes end Liverpool og Premier League. I Serie A er der langt flere bolderobringere i defensivzonen (35 i alt - mod 15 i middelzonen), fordi AS Romas preslinje er på egen banelhalvdel.

Det defensive udgangspunkt gør, at holdet kun sjældent kommer i en erobringsfase i middelzonen - og aldrig i offensivzonen. Holdet skal stå lavt, presset starter ca. 10 meter inde på egen banelhalvdel, og herfra begynder det egentlige erobringspil.

I forhold til omstillingsspillet er der en interessant tendens i romernes beslutninger. I de øvrige analyser har det været en tendens, at når et hold erobrede bolden lavt, så holder de possession og vælger ikke at udnytte tempogevinsten i en offensiv omstilling.

Det billede holder dog ikke, når vi kigger på AS Roma. Ud af de 35 erobringer i den defensive zone, så træffer romerne et offensivt og afslutningsspilsøgende valg i de 20 tilfælde, men de resterende 15 er possession. Ud af de 20 omstillinger spilles der dybt i de otte situationer, mens holdet søger kombinationer 12 gange. Interessant, at en tidligere FC Barcelona-reserveholdstræner og nuværende Roma-træner Luis Enrique forsøger at køre de offensive omstillinger - selv fra et lavt udgangspunkt i defensivzonen.

DEN KVALITATIVE ANALYSE

Jeg vil i denne del af opgaven præsentere min kvalitative analyse af henholdsvis Spaniens U21-hold, Danmarks U21-hold, Brøndby IF's Superligahold og Liverpool FC's Premier League-hold med udgangspunkt i mine egne iagttagelser.

Danmark - U21

Hver gang modstanderen ved U21 EM har et etableret opbygningsspil, så er Danmarks preslinje tæt ved buen på modstanderens banehalvdel. Her kiler angriberen sig ind mellem de to midterforsvarer og tvinger en af dem frem ad banen med bolden. Danmark virker ikke aggressive længere fremme på banen, men venter på, at modstanderen kommer ned i nærheden af den danske preslinje, før de søger en erobring.

En anden tendens, jeg har noteret mig, er formen i danskernes presspil. Når de danske spillere går i pres på en modstander, så dækker de mest vinkler og søger ikke altid en bolderobring. De spiller forsvarsspil og ikke erobringsspil – især ude på kanterne. Og det er helt sikkert et bevidst valg, da jeg flere gange hørte U21-landstræner Keld Bordinggaard dirigere presset (under kampene) – netop til at dække vinkler.

Der er tale om et holdorganiseret pres og ikke som eksempelvis i Holland, hvor det oftest er et individuelt pres, der tvinger modstanderen til at fejle eller forcere deres possessionfase til en fejl. De fleste hollandske klubber forsøger at tvinge modstanderen til at spille hurtigere end de magter. Danmarks U21-landshold presser organiseret som et hold. Alle er med, organisationen er på plads - strukturen er tydelig. Hvis Danmark er i ubalance, så forsvinder presset på boldholderen, bagkæden falder til kanten af feltet, midtbankæden falder med, vinder tid og mindsker afstanden mellem de to kæder.

Danmark ligner ikke et hold, der ønsker at erobre bolden særlig højt oppe på banen. De forsøger at presse modstanderen til at spille bolden fra backs og ind i midten, hvor Danmark har tre spillere – og her vil gå hårdt efter at erobre bolden. Dermed kan man stille spørgsmål ved, om de forreste

spillere (angriberne) i deres pres overheadet går efter bolden eller i stedet leder modstanderen ind i minerummet, hvor Danmark gerne vil have erobringen. Måske er danskernes taktik eksempelvis at lokke modstanderen til at sparke dybt tidligt, hvilket vil resultere i mange erobringer i defensivzonen.

Spanien - U21

Spanien ligger som hovedregel med en middel eller middelhøj preslinje i de tre første kampe ved U21 EM-turneringen. Positionen for bolderobringerne er meget forskellig, og der er stort set lige mange erobringer i defensivzonen og middelzonen. Det skyldes også, at de spanske modstandere oftest er under pres i opbygningsspillet og vælger at sparke langt.

Det mest interessante ved at analysere Spaniens U21-landsholds pres- og erobringsspil er holdets genpres. Det bliver omgående etableret, når bolden er mistet enten i den offensive zone eller middelzonen. Nærmeste mand går på, og de øvrige rykker ind mod området. Modsatte kant kommer ind i en lang sprint og deltager i genpresset, og det hele virker meget indøvet og automatiseret.

Det offensive omstillingsspil er af høj klasse, vurderer jeg. Her er der en tydelig disciplin i spillernes beslutninger. Når bolden erobres i den defensive zone, så fastholder Spanien bolden i egne rækker, possession, uden at gå i et organiseret opbygningsspil. Det sker i 90 % af tilfældene samlet i de tre kampe.

I middel- og offensivzonen er planen også skemalagt, ifølge analysen. Spanien kører efter to varianter. I 65 % af tilfældene er der maksimum 2-3 kombinationer frem af banen, inden der søges en afslutning. Og i 20 % af tilfældene spilles der direkte op på den spanske spidsangriber, der herefter vender eller spiller i støtte.

Jeg mener, at de høje procentsatser viser, at man plausibelt kan argumentere for, at Spanien har en klar og stringent plan i deres offensive omstillingsspil: I defensivzonen fastholder de bolden –

og i de to andre zoner udnytter de tempogevinsten og kombinerer sig fremad eller spiller direkte på spids – og søger en afslutning.

Brøndby IF – Superliga

Der er et entydigt billede i de første to kampe af både Brøndbys erobringsspil og offensive omstillingsspil. Langt de fleste erobringer sker i defensivzonen. Det viser statistikken i de første to kampe - og sågar også i den sidste kamp mod FC Midtjylland – dog er statistikken mere varieret i det opgør.

Brøndbys presspil/erobringsspil virker for mig uden en masterplan, og jeg har svært ved at se, hvor holdet gerne vil have modstanderen til at spille hen i opbygningsspillet. Faktum er, at Brøndby får langt flest erobringer i defensivzonen - og dermed skal køre deres omstillingsspil fra en position lavt på banen.

I forhold til det offensive omstillingsspil, så vælger Brøndby at stole på eget opbygningspil og holder possession i 80 % af situationerne i de tre kampe. Det er enten Brøndbys plan at fastholde bolden og ikke tage chancer i omstillingsspillet eller også, så 'tør' spillerne ikke tænke fremad og risikere at miste bolden. Det skal med i vurderingen, at Brøndby i disse tre kampe er under et stort pres efter en skidt start på sæsonen. Og det mentale kan spille ind, selv hvis planen var at køre flere omstillinger med enten kombinationer eller spil på spidsangriberen.

Det er værd at bemærke, at de få gange, hvor Brøndby kører omstillingsspil fra defensivzonen og vælger løsningen at spille direkte på spidsangriberen, så fastholder de bolden i 80 % af situationerne. Og to gange i kampen i Herning bliver en omstilling fra defensivzonen til en afslutning, så der er statistisk ræsonnement i at overveje at køre flere omstillinger fra defensivzonen direkte på spidsangriberen fra Brøndbys side.

Liverpool FC

Engelsk fodbold har ry for at være mere tempofyldt og direkte end de fleste andre ligaer, og min analyse af Liverpools kampe bekræfter denne tese. Holdet går længere frem på banen i deres etablerede presspil/erobringsspil end de øvrige analyserede hold i denne opgave.

Som udgangspunkt frigiver Liverpool de to spidsangribere, der går i direkte boldjagt i håbet om en erobring eller for at tvinge modstanderen til at forcere opbygningsspillet og lave fejl. Liverpool vil gerne erobre bolden centralt på banen, og statistikken viser, at Liverpool er det analyserede hold, der vinder flest bolde i middelzonen.

Det forkorter holdets vej til modstanderens mål, og det kan også have betydning for holdets valg af offensivt omstillingsspil. Og her kommer den direkte engelske stil frem i lyset.

Possessionfaserne er et fåtal, og i stedet viser statistikken med tydelighed, at Liverpool ønsker at køre et meget direkte omstillingsspil. Samlet set, så spiller holdet direkte på en spidsangriber eller til en kantspiller i dybden efter en erobring i næsten 80 % af situationerne samlet set i de tre kampe.

Det virker som om, at Liverpool har en klar og stringent plan for deres pres- og erobringsspil samt omstillingsspil. Preslinjen er middelhøj, de to forreste har frihed til at gå alene på boldjagt, og holdet vil erobre centralt på midten i middelzonen.

Når bolden er erobret, så ønsker Liverpool så tidligt som muligt at bringe bolden op på banens sidste tredjedel og gå i afslutningsspil. Måden er en bold direkte på spidsangriberen, der enten vender eller spiller i støtte / eller via en dyb bold til en kant eller spidsangriber.

INTERVIEWS

I forhold til min kvalitative analyse af holdene, hvor jeg rent subjektivt har vurderet holdenes presspil, erobringsspil og omstillingsspil, så er det vigtigt for mig at forsøge at få mine påstande verificeret. Det har ikke været muligt med de udenlandske klubber, men jeg har interviewet Brøndby IF-træner Henrik Jensen samt den daværende U21-landstræner Keld Bordinggaard og forholdt dem mine data og vurderinger. Ydermere har jeg interviewet to udvalgte toptrænere, A-landstræner Morten Olsen og Silkeborg-træner Troels Bech, for at høre om deres arbejde, systematik og automatismer i forhold til pres- og erobringsspil samt det offensive omstillingsspil. Det vil give opgaven endnu et aspekt, og jeg har først foretaget mine interviews efter analysen var færdig, så jeg ikke fik påduttet en holdning fra en af trænerne.

Interview – Henrik Jensen

Hvad er jeres aftaler i forhold til presspillet og erobringsspillet?

- Overordnet ønsker vi at erobre bolden så højt oppe på modstanderens banehalvdel som muligt og gerne inde midt i banen, hvor vores erobningsstærke folk ligger placeret. Vores pres er ofte på den venstre midterforsvarer, da han ofte er højrebenet, og derfor kan vi presse ham udad, hvor han vil have svært ved at spille bolden fremad. Dog kan vi sagtens ændre det afhængig af modstanderen, og det gjorde vi senest mod FCK (24. september 2011, red), hvor vi tillod dem opspil i højre siden, så vi havde bedre styr på Bolanos, der ikke kunne isoleres så let med vores back.

Hvilke aftaler har I ved de offensive omstillinger – og er der forskel på aftalen afhængig af, hvor på banen, at bolden er erobret?

- Vi har egentlig ikke nogle faste aftaler i denne fase af spillet, da det er meget op til situationen, hvordan vi skal agere. Man kan sige, at grundlæggende vil vi gerne have, at den ene angriber falder lidt ned, mens den anden trækker dem dybt. Og hovedreglen er, at vi gerne vil spille fremad. Og så har vi lige fået Rommedahl, og der er ingen tvivl om, at vi skal bruge ham enormt meget i denne fase af spillet. Det er helt oplagt med hans speed og timing i løbene.

Hvilke tendenser ser du i pres- erobrings- og omstillingsspillet i moderne fodbold?

- Jeg ser den tendens, som jeg også ser på mit eget hold. Nemlig, at holdene i dag er blevet dygtige til at beskytte sig mod en offensiv omstilling, og det er vi også. Modstanderne har ikke scoret på os i denne sæson på en omstilling, fordi vi har øvet os meget i at lægge pres på den første bold efter boldtabet, og får vi generet den, så har vi tid til at organisere os igen. Den tendens ser jeg lige nu.

Interview – Keld Bordinggaard

Hvad var jeres aftaler i forhold til presspillet og erobringsspillet?

- Man kan sige, at der var forskel på de tre kampe under U21 EM. I den første kamp møder vi et stærkt boldfast hold (Schweiz, red), hvor vi vælger at stå lavere og forsvare mere end vi normalt ville gøre. Det betyder, at vi erobrer bolden i flere tilfælde langt tilbage på vores egen banehalvdel.

- I den anden kamp spiller vi mod Hviderusland, der er utrolig direkte i deres opbygnings- og omstillingsspil, og her kommer bolden lynhurtigt ned i vores forsvarszone, hvilket også giver mange bolderobringer lavt på vores halvdel.
- Endelig er kampen mod Island vanvittig åben og til tider rodet, hvilket gør, at der er mange boldtab og erobringer stort set overalt på banen.
- Overordnet vil vi gerne erobre bolden omkring midten af banen ude i siden. Vores presspil skal dække modstanderne udad i banen, så de ikke spiller ind gennem vores organisation i midten. Det forsøger vi hele tiden at undgå, og i den plan er kanterne vores passivzoner, hvor modstanderen "gerne" må komme igennem.

Hvilke aftaler har I ved de offensive omstillinger – og er der forskel på aftalen afhængig af, hvor på banen, at bolden er erobret?

- Vi har den grundlæggende aftale, at vi kun kører en omstilling, hvis der er en realistisk mulighed for at komme frem til en afslutning. Spillerne på det her niveau er så begavede, at de selv kan træffe den afgørelse i nuet.
- Når vi vælger at køre en omstilling, så vil vi gerne finde Niki Bille Nielsen i fødderne, altså spille så direkte frem i banen som muligt - så tidligt som muligt. Vi havde inden turneringen trænet meget i overtalsspil ved omstillingsspil, både 5:4, 4:3 og 3:2, hvor vi gjorde banen meget smal, så vi på den måde tvang spillerne til at spille direkte, når vi erobrede bolden. Samtidig kørte vi med en regel om en afslutning indenfor 10 sekunder for igen at hjælpe spillerne til at agere hurtigt og effektivt.
- Vores omstillingsspil bærer derfor ofte præg af kombinationer fremad banen, da en enlig spids ikke så tit vil være spilbar. Derfor kombinerer vi fremad i et højt tempo, så vi får lagt tryk på bagkæden. Det er selvfølgelig også afhængigt af spiltyper. Når vi har Bashkim Kadrii og Nicolaj Jørgensen på kanterne, så vælger vi oftest kombinationerne, mens vi bringer Henrik Dalsgaard mod Hviderusland, og Henrik skal helst have bolden i et rum, han kan løbe, og derfor vælger vi her nogle andre løsninger, såsom flere dybe bolde.
- Det er klart, at vi også har gjort os nogle spillestilsvalg inden turneringen, og vi vidste, at vores etablerede opbygningsspil med Andreas Bjelland og Mathias Zanka Jørgensen var meget stærkt. Derfor kører vi ofte possessionfase, når vi erobrer bolden lavt, fordi

muligheden sjældent er optimal for en omstilling, og fordi vi stoler på vores egne styrker med bolden.

Hvilke tendenser ser du i pres- erobrings- og omstillingsspillet i moderne fodbold?

- Jeg synes, at erobringsspillet har udviklet sig i en interessant retning, da flere og flere hold giver køb på det etablerede forsvar og i stedet går over i regulær mand-mand dueller, hvor forsvarsspillerne må klare sig selv. Jeg tror, at det skyldes, at spillet er blevet så hurtigt, at pres-støtte-sikring ganske enkelt ikke kan nås i alle situationer, og derfor går man mere over i 1:1 duelspil.
- Jeg ser også en tendens, hvor der er knapt så mange offensive omstillinger som tidligere. Flere hold står lavt, satser på en stram organisation og ønsker ikke at køre en omstilling af frygt for at miste bolden og komme i ubalance. Det er rigtigt interessant at diskutere og undersøge spillets udvikling, og min tese er, at omstillingsspillet slet ikke har den betydning længere, som vi troede, det ville få, for bare 3-5 år siden.

Interview – Troels Bech

Hvad er jeres aftaler i forhold til presspillet og erobringsspillet?

- Vi vil teoretisk gerne erobre bolden så højt oppe som muligt, men da vi ikke kører med højt pres, så ved vi godt, at det aldrig sker. Derfor ønsker vi at føre spillet ind i vores midterakse på midtbanen, hvor vi går efter erobringen.

Hvilke aftaler har I ved de offensive omstillinger – og er der forskel på aftalen afhængig af, hvor på banen, at bolden er erobret?

- Vi har tre varianter. Nummer et er at spille dybt på første- eller senest 2.berøringen ned bag modstanderens bagkæde, nummer to er spil direkte på spidsangriberen eller en kantspiller, der er løbet ind i mellemrummet fra siden – også på første- eller 2. berøringen. Nummer tre er at fastholde bolden i egne rækker.
- De første varianter kører vi kun, når vi erobrer bolden der på banen, hvor vi gerne vil, da vi her er relativt tæt på målet samt formentlig har fanget bolden fra en af modstandernes midtbanespillere, som vil give dem en numerisk ubalance.
- Når vi erobrer bolden i egen forsvarszone, så er vores første og vigtigste opgave at undgå at blive udsat for genpres, hvilket oftest betyder at spille i støtte og fastholde bolden i egne rækker, og dermed udelukker det også de første omstillingsprioriteter, når bolden erobres lavt. Her går vi stort set aldrig i et umiddelbart omstillingsspil. Vi skal spille bolden væk fra erobningsstedet, når vi erobrer lavt. Det er den fornemste opgave.

Hvilke tendenser ser du i pres- erobnings- og omstillingsspillet i moderne fodbold?

- Jeg ser den tendens, at trænere er blevet så forhippede på at undgå omstillinger imod sig, at det er blevet voldsomt svært at udføre offensive omstillinger. En del af et holds genpresplan er at minimere risikoen for modstandernes omstillinger, og når fokus flytter sig til det, så kommer der sjældent mange offensive omstillinger i kampene.
- Jeg kan ærligt sige, at vi i Silkeborg har været for dårlige til at træne de offensive omstillinger, og derfor har jeg statistisk set heller ikke meget succes med dem. Derfor har vi også ansat Anders Gerber, der i FC Fyn levede af offensive omstillinger og standardsituationer, så vi forhåbentlig kan optimere denne fase af vores spil.

Interview – Morten Olsen

Hvad er jeres aftaler i forhold til presspillet og erobringsspillet?

- Vi vil rigtig gerne erobre bolden langt oppe på modstandernes banelhalvdel, men ønsker heller ikke at ændre vores organisation i presspillet, og derfor forsøger vi at erobre bolden omkring banens midte ca. 10 meter på hver side af midterlinjen. Vi kører som langt de fleste fodboldhold i dag med middelpres startende ved buen på deres halvdel, og så forsøger vi at presse indad med vores to fløje, så vi står styret spillet ind mod midten, hvor vi har aftaler om en erobringsfase. Det er klart, at dette kan svinge afhængig af modstanderen, da en dårlig venstreback eksempelvis kan være deres opspilsvagthed, og så vil vi søge erobringen fra hans pasninger.

Hvilke aftaler har I ved de offensive omstillinger – og er der forskel på aftalen afhængig af, hvor på banen, at bolden er erobret?

- Vi har den førsteprioritet, at vi rigtig gerne vil spille en spiller i mellemrummet mellem forsvars- og midtbanekæden, så han kan vende på førsteberøringen. Det kunne fremdeles være Christian Eriksen, der kan vende med begge ben eller en kantspiller, der er trukket ind i området og er sidevendt mod mål. Dette scenarie er oftest muligt, når vi erobrer bolden ca. midt på banen.
- Når vi erobrer bolden lavt i egen forsvarszone, så ønsker vi også at køre en omstilling, men kun, hvis muligheden vurderes til at være optimal. Ellers skal vi sørge for ikke at tabe den igen, da noget af det mest farlige i moderne fodbold er en omstillings omstilling. Men vi vil gerne spille fremad, hvis muligt, uanset, hvor på banen, vi erobrer bolden.

Hvilke tendenser ser du i pres- erobrings- og omstillingsspillet i moderne fodbold?

- Jeg ser begge dele som helt essentielle i topfodbold. Utroligt mange dygtige hold er i dag stærke i det etablerede forsvarsspil, og derfor er det forbandet svært at kombinere sig igennem i opbygningsspillet. Derfor tænker vi i dag meget mere over omstillingsspillet end tidligere, da det er et nødvendigt våben. Dog er de fleste hold blevet opmærksomme på faren ved omstillingsspillet, og derfor sørger vi også for, at vi står godt på banen, når vi angriber i forhold til, når vi taber bolden, for vi ved, at vi taber den på et tidspunkt. Derfor

ser vi også mange hold, der forsvarer sig, når de har bolden, så de numerisk hele tiden er i balance bag bolden, selvom de er på vej i angreb.

DISKUSSION

Analysen af de 15 kampe var utrolig interessant og meget lærerig. Jeg fandt blandt andet ud af, at pres- og erobringsspil kan være en diffus størrelse, og jeg havde undervejs visse metodiske overvejelser, da det var svært at sætte alle erobringssituationer i system og kategorisere dem, så analysen blev transparent og troværdig.

Jeg synes imidlertid, at jeg fandt et par spændende tendenser, som jeg mener, at man som elitefodboldtræner skal have med i bagagen – og ikke mindst bør/kan arbejde videre med i den daglige træning.

I denne samlede diskussion vil jeg først gennemgå mine resultater i forhold til erobringsspillet og dernæst diskutere det offensive omstillingsspil.

Erobringsspillet

En af denne opgaves helt store udfordringer var at definere, hvornår en erobring skulle tælle med i statistikken. Derfor valgte jeg at tælle alt med. På den måde har jeg undgået, at opgavens præmis blev alt for subjektiv, da jeg har alt registreret og sat i system.

Den største overraskelse i min analyse har været, hvor få gange et hold erobrer bolden højt oppe på modstanderens banelhalvdel – i det, jeg har defineret som offensivzonen. Det sker utroligt få gange, selv for Spanien og Liverpool, der ellers i perioder går højt og har angribere, der ligger på lur og kan gå i individuelt pres, men statistikken peger entydigt på, at der er meget få bolderobringer tæt på modstanderens mål (34 erobringer i 15 x 90 minutter – Liverpool står noteret for en tredjedel af dem).

Det er en interessant viden, når jeg tænker over den form for omstillingstræning, jeg primært kender til og har observeret. En skabelon på en mindre bane, hvor man træner selve løbene i

omstillingsspillet mod mål – og oftest kun med 20-25 meter til mål. Hvis min statistik er en tendens, så kan det ikke for alvor svare sig at træne denne form for omstillingsspil, fordi situationerne aldrig eller sjældent opstår i kampene. Keld Bordinggard fortæller i interviewet om, at hans U21-mandskab inden turneringen havde trænet meget i de offensive omstillinger. Det danske U21 har en klar plan for erobringsspillet og omstillingsspillet, hvilket jeg også synes, at min analyse viser. Men spørgsmålet er, om de situationer, vi træner til daglig, kommer til udtryk i kampene.

Hvis vi aldrig får erobret bolden tæt på mål, hvorfor så træne det og spille vigtig tid på træningsbanen? Min analyse kan naturligvis ikke andet end vise nogle tendenser, som skal følges op af en grundigere og empirisk større analyse, hvis det slutteligt skal være sandhedsbart. Men jeg synes, at det er opsigtsvækkende, og vi skal huske at standse op og spørge os selv, om de fokuspunkter og elementer, vi træner og fremprovokerer i dagligdagens træning også opstår i kampsituationerne, for ellers træner vi ikke funktionelt.

I forhold til træning af presspil i dagligdagen, popper følgende spørgsmål op i mit hoved efter analysen: Kan det betale sig at træne et højt pres eller er det for vanskeligt at erobre bolden så højt oppe på banen? I min fodboldlogik, så kan der være følgende fordele ved at have en høj preslinje:

- Et højt pres kan tvinge modstanderen til at lave fejl tæt på eget mål
- Et højt pres kan få modstanderen til at sparke langt og dermed ødelægger vi deres opbygningsspil og gameplan
- Et højt pres kan stresse modstanderen til at agere, som de ellers ikke ville have gjort, hvilket rent taktisk må være optimalt

Som landstræner Morten Olsen fortæller i sit interview, så er det kutyme i topfodbold, at stort set alle hold har en middel preslinje startende ved buen på modstandernes banehalvdel. Det billede bekræftes af min analyse samt interviews med Silkeborg-træner Troels Bech, Keld Bordinggaard og Brøndby-træner Henrik Jensen. Der er med andre ord en klar tendens i presspillet om, at holdene i

topfodbold har en middelpreslinje. Herfra er der så forskellige varianter af, hvor på banen, at holdene ønsker at erobre bolden. Landsholdet, Brøndby og Silkeborg vil gerne erobre inde centralt i banen, mens U21-landsholdet i stedet ønsker at presse modstanderne udad i banen og aldrig tillade dem at spille ind centralt. Der var ingen af de fire interviewpersoner, der gav udtryk for, at angriberne fik fripas til at presse individuelt, som jeg beskrev i min kvalitative analyse at Liverpool eksempelvis benytter, hvor Suarez jagter bolde og ikke altid hænger sammen med resten af holdet.

Min kvantitative analyse viser også, at der er mange erobringer ved spilstop. Det kan som tidligere beskrevet i opgaven være alt lige fra et målspark, indkast til en offsidekendelse til fordel for det hold, der agerer bolderobrere i situationen. Der er i gennemsnit omkring 30 bolderobringer for et hold ved spilstop, selvom både Liverpool og FC Barcelona trækker ned i den statistik.

Disse erobringer af bolden, som det er, selvom det sker ved et spilstop kan også tegne en tendens for et holds fokus og træning. Når/hvis vi på forhånd ved, at vi får bolden ca. 30 gange af modstanderen i form af et indkast, en offsidekendelse eller et målspark x antal gange, så skal vi huske at arbejde grundigt med disse situationer.

Jeg har eksempelvis altid set et indkast som en stærkt undervurderet del af topfodbold. Jeg talte i sæsonen 2010/2011 i tre af FC Københavns kampe, at holdet tabte 60 % af sine indkast. Det virker for mig helt vanvittigt, at et suverænt mesterhold ikke har mere styr på en fase som indkast. Og gad vide om billedet er det samme ved eksempelvis målspark eller opgivningsspark? Denne opgaves kvantitative analyse viser, at et hold får bolden 30 gange på 90. minutter ved forskellige former for spilstop, så derfor mener jeg, at min analyse viser, at detaljen og arbejdet med detaljen kan være afgørende for succes eller fiasko på højeste niveau. Vi skal være bevidste omkring bolderobringerne overalt på banen og have en plan for, hvad vi gør de respektive steder, når vi vinder bolden – ved spilstop og mens bolden er i spil.

De offensive omstillinger

Min analyse af de offensive omstillinger viser den tendens, at der er forskel på et holds beslutninger alt efter, hvor på banen, bolden bliver erobret. Hvis holdet erobrer bolden i

defensivzonen, så vælger holdene hyppigst at holde fast i bolden og forsvare sig med bolden. De søger hverken et opbygnings- eller afslutningsspil i den defensive erobringszone. Det er kun min stikprøveanalyse af AS Roma, der modsiger denne tendens, da romerne søger et afslutningsspil efter en bolderobring i defensivzonen. De øvrige analyserede hold vælger oftest at fastholde bolden. Når vi sammenholder denne viden med mineinterviews, så bekræftes dette billede også af toptrænerne. Troels Bech fortæller, at førsteprioriteten i dette område er at spille bolden væk fra et muligt genpres og fastholde bolden i egne rækker. Morten Olsen og Keld Bordinggaard fastslår begge, at der kun søges et omstillingsspil, hvis muligheden vurderes til at være god, og det er ofte ikke scenariet lavt på egen bane. Henrik Jensen fortæller, at Brøndby er blevet stærke til at undgå de offensive omstillinger imod sig, og det kan også forstærke billedet af, at holdene ikke søger tempogevinsten, hvis ikke muligheden er god.

I middelzonens omstillingsspil er analysen anderledes for specielt Spanien og Liverpool. De to hold udnytter tempogevinsten og går i omstillings- og afslutningsspil efter de fleste bolderobringer. Kun metoden skiller dem. Spanien via kombinationer, mens Liverpool helst vil spille direkte op på spidsangriberen eller dybt til en af de forreste løbere. Jeg er overbevist om, at Spanien og Liverpool har en plan for deres offensive omstillingsspil. Det virker som automatismer hos spillerne, der formentlig har trænet denne fase en masse gange på træningsbanen.

Danmarks U21-landshold har også en stringent omstillingsplan i middelzonen. Hvis ikke chancen for en afslutning er god, så fastholder Danmark bolden i egne rækker, vender den hjem og starter forfra. Det billede fik jeg også delvist bekræftet af Keld Bordinggaard, da han fortalte, at holdet stolede så meget på eget opbygningsspil, at de ikke ønskede at forcere en omstilling, da Andres Bjelland og Mathias Zanka Jørgensen var så dygtige med bolden, at holdet gerne ville ned og bygge op stille og roligt. De gange, hvor Danmark vælger at udnytte tempogevinsten, så bliver det også farligt. I de to første kampe kommer Danmark til en afslutning i 50 % af situationerne efter en bolderobring i middelzonen, hvilket må betegnes som en høj succesrate.

Min hensigt med denne opgave er hverken at dømme eller lave facit over, hvad der er rigtigt og forkert, og eksempelvis Danmarks valg af omstillingsspil kan være det helt rigtige for det hold med de typer, de har til rådighed. I defensivzonen vælger Danmark at fastholde bolden og i ro og mag

etablere deres strukturerede og indarbejdede opbygningsspil. Og hvis træneren har de rette typer til denne opgave, så kan denne plan være god, ligesom de hold, der drøner af sted mod mål, kan have typerne til denne form for omstillingsspil. Alle fodboldhold har forskellige spillere, typer og stilarter. Derfor kan man (heldigvis) ikke diktere eller definere, hvad der er rigtigt og forkert i fodbold – og derfor heller ikke i det offensive omstillingsspil. Intet system eller stil er endnu så stærkt, at det ikke kan nedbrydes, og derfor vil fodboldens fortælling altid leve videre.

Romantisk og æstetisk set, så vil jeg helst se et hold, der erobrer bolden højt og straks søger et afslutningsspil i omstillingsspillet, men hvis holdet råder over to angribere på 1.95cm, der vejer 95kg, så skal vi som hold gøre dem gode, og derfor ikke spille dybt i omstillingsspillet, men snarere ramme dem i fødderne eller fastholde bolden i en possessionfase, hvis vores opbygningsspil er lange bolde op mod de to spidsangribere. Så kan det for holdets stil være bedst at køre bolden hjem og starte forfra. Men jeg har også noteret mig, at de hold, der virker til at have en plan i omstillingsspillet, subjektivt vurderet, også fremstår mere strømlinet og stærkere i denne fase af spillet end de hold, jeg har vurderet til ikke at have en plan. Brøndby IF vil gerne spille bolden fremad i omstillingsfasen, men har ingen deciderede aftaler i form af en dyb bold, spil på spids eller kombinationer. Det vurderer jeg, at både Spanien og Liverpool har, og deres succesrate ved at komme fra omstilling til en afslutning er også væsentlig større end Brøndbys, viser min analyse.

KONKLUSION

Denne opgaves konklusion skal ikke læses som en matematisk udregning, hvor facit er det korrekte og eneste svar. Som jeg har beskrevet i min hypotese og diskussion, så er erobringsspil og omstillingsspil i fodbold en utrolig levende og flydende organisme, hvor det er vanskeligt helt præcist at sætte tal og statistik på aktionerne.

Alligevel mener jeg, at denne opgave viser nogle tendenser, som en mere dybdeborende opgave og analyse kan undersøge nærmere. Min empiri er godkendt og plausibel, men den kan ikke danne grobund for en egentlig konklusion på et så flamboyant område som erobringsspillet, omstillingsspillet og fasen fra DE til VI.

Trods disse forbehold, så har jeg nærstuderet mine analyser og mener, at jeg kan se følgende tendenser:

- Middel pres er det mest benyttede i moderne topfodbold (ved buen)
- De forreste spillere (angribere og kanter) presser ikke nødvendigvis for at erobre bolden, men snarere for at tvinge modstanderen hen til det område, hvor det boldjagende hold gerne vil erobre bolden
- Der er i en kamp statistisk set mange bolderobringer ved spilstop i form af målspark, indkast, frispark og offsidekendelser (40 % i alt)
- Der er meget få bolderobringer højt oppe på modstanderens banehalvdel (under 5 % i alt)
- Der er generelt mange bolderobringer i den defensive zone (45 % i alt)
- De hold, der subjektivt vurderes til at have en fast skabelon for de offensive omstillinger virker også farligst og kommer til flest afslutninger.

- Når bolden erobres i defensivzonen, så er der en klar tendens til, at holdene vælger at forsvare sig med bolden og køre en possessionfase (75 % i alt)
- Når bolden erobres i middelzonen, så er brugen af omstillingsvarianter forskellig fra hold til hold. Her benyttes enten kombinationer, spil på spids eller dybe bolde (i 75 % af tilfældene)

Min analyse har desuden påvist, at der er muligheder i pres- og erobringsspillet samt det efterfølgende offensive omstillingsspil, hvis holdene arbejder grundigt og seriøst med tingene. Jeg har efterfølgende ræsonneret mig frem til, at et hold bør have en tydelig og indarbejdet plan for, hvad den optimale løsning skal være, når bolden skal erobres og er erobret. Går holdet højt, middel, lavt - og hvad er de enkelte spilleres roller? Er presset vinkelskærmende eller direkte på manden og erobringsorienteret.

Derudover skal et hold have en klar plan for det offensive omstillingsspil. Her vil jeg på et seniorhold arbejde med fire faser. Ved erobring i henholdsvis defensivzonen, middelzonen og offensivzonen samt erobring ved spilstop. På den måde kan man forsøge at minimere tilfældighedernes spil og spillernes intuitive valg, men i stedet give dem nogle værktøjer, der er automatismer, selvom det i kampens hede ofte vil være situationsbestemt, hvilket valg, spilleren træffer. Som hold skal vi træne i de fire erobringszoner, kamprelevant, for at blive tydelige i vores rolle om, hvad vi skal kunne her i denne fase af spillet. Først definerer vi, hvor vi erobrer bolden, og dernæst undersøger vi, hvilke muligheder der er?

En mere dybdeborende analyse med en større empirisk database vil være en yderst interessant og spændende videreudvikling af nogle af de pres- erobrings- og omstillingstendenser, som denne opgave har påvist.

“Some people think football is a matter of life and death. I assure you, it's much more serious than that.”

Bill Shankly, legendarisk Liverpool-manager